

Armand Sağ vanuit Armenië: Vol spanning op het vliegtuig

Geschreven door Armand Sag
maandag 26 mei 2014

Al dagen voel ik de spanning opbouwen: ik ga voor het eerst naar Armenië. Het feit dat familie en vrienden mij de laatste dag opbellen op te zeggen dat ze “een naar voorgevoel hebben” en dat ik “beslist niet moet gaan”, gaan me natuurlijk ook niet in mijn koude kleren zitten. Toch zet ik door; als historicus die regelmatig over de geschiedenis van Armenië schrijft, kan het niet zo zijn dat ik Armenië nooit bezocht heb. Wie zou zo iemand serieus nemen?

Ik put hoop uit het feit dat ik in het kader van een EU-project uitgenodigd ben naar Armenië en daar meedoe aan een seminar, workshop en veldonderzoek. Armenië zou toch niet zo dom zijn om iemand die beschermd wordt vanuit de Europese Unie te schofferen? Nee, dan zou Armenië nooit kunnen toetreden tot de Europese Unie en het is nu al veruit het armste land in die regio. Het zijn enkele van de gedachten die door mijn hoofd gaan als ik richting Schiphol vertrek. Het belooft een lange reis te worden, die mij langs Rome zal voeren. Er zijn nagenoeg geen directe vluchten van Amsterdam naar de Armeense hoofdstad Yerevan. En dat klinkt best logisch als je bedenkt dat Armenië een vrij klein en arm land in de Kaukasus is.

Eenmaal aangekomen op Schiphol lijkt alles gesmeerd te gaan. In het vliegtuig en tijdens mijn overstap in de Italiaanse hoofdstad Rome, ga ik alles wat ik weet over Armenië eens na. Het is één van de armste landen in de regio, en het neemt het niet zo met de mensenrechten. Armeniërs zelf staan er ook niet echt bekend om dat ze geweld schuwen of tegen kritiek kunnen. In tegendeel zelfs. Het land waar ik naartoe ga, is door de hooggerechtshofrechter Samuel Weems beschreven als “het land waar het grootste exportproduct terrorisme, dood en verderf is” in zijn boek ‘Armenia: The Secrets of a "Christian" Terrorist State’. Weems stierf kort daarna onder verdachte omstandigheden.

De Amerikaanse hoogleraar Prof. Dr. Stanford J. Shaw werkte aan één van de beste universiteiten in de Verenigde Staten van Amerika (UCLA) voordat hij iets zei over Armeense historie wat de Armeniërs in het verkeerde keelgat schoot. Hij kreeg meteen te maken met een bomaanslag op zijn werkkamer op de universiteit en een molotovcocktail op zijn huisadres, voordat hij naar Turkije vertrok omdat hij dacht dat Turkije hem beter bescherming kon bieden dan de VS. Het mocht niet baten, hij stierf toch.

Armand Sağ vanuit Armenië: Vol spanning op het vliegtuig

Geschreven door Armand Sag
maandag 26 mei 2014

Ik begin hem nu toch te knijpen, is het wel een goed idee voor mij om naar Armenië te vertrekken? Ik heb veel geschreven over de Armeense Relocatie van 1915 en door veel Armeniërs is mij dit niet in dank afgenomen. De Armeense terreurorganisatie Dashnakzutyun (de Armeense Revolutionaire Federatie) is verantwoordelijk voor de dood van vele honderdduizenden Turken, Azerbeidzjanen, moslims en andere groepen die zij als “vijand van de Armeense natie” beschouwen. Thans zijn ze een regeringspartij in Armenië. Alhoewel de partij in 1994 verboden werd, werd Dashnakzutyun later weer gelegaliseerd en zitten ze sinds 1999 in het parlement van Armenië. De partij spreekt met trots over de inwoners van Turkse en Azerbeidzjaanse dorpen die ze compleet afgeslacht en uitgeroeid hebben. Alleen al in 1905 zijn vele Azerbeidzjaanse dorpen van de kaart geveegd en hun honderdduizenden dorpelingen uitgemoord. In 1915 slachtte Dashnakzutyun ruim een half miljoen Turken en Koerden af in het oosten van Anatolië, terwijl ze in 1991 in Nagorno-Karabagh bijna één miljoen Azerbeidzjanen verjoegen dan wel doodden.

Tussendoor streden ze als het Armeens Legioen voor de Duitse Wehrmacht gedurende de Tweede Wereldoorlog, voeren moordaanslagen uit op Turkse ambassadeurs en vermoordden vele Russische en Turkse staatshoofden en functionarissen. “Oh God, waar ben ik in beland...” vraag ik me af, terwijl ik het vliegtuig in Rome betreed. Over slechts enkele uren zal ik even na middernacht aankomen in de Armeense hoofdstad Yerevan. De spanning blijft zich opbouwen in mijn lichaam.